

Stanisław Pikulski, Anna Korzeniewska-Lasota

Profesor Andrzej Sylwestrzak

Studia Prawnoustrojowe nr 26, 5-9

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

PROFESOR ANDRZEJ SYLWESTRZAK

Profesor Andrzej Sylwestrzak urodził się 1 stycznia 1942 r. w Lublinie. Tu ukończył szkołę podstawową i IV Liceum Ogólnokształcące. W 1959 r. rozpoczął studia na Wydziale Prawa Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej (UMCS). Już w czasie studiów interesował się prawem konstytucyjnym (wówczas państwowym), historią doktryn polityczno-prawnych oraz prawem administracyjnym. W 1964 r. ukończył studia i 15 maja obronił pracę magisterską na temat *Teoretyczna polemika między J.J. Rousseau a innymi przedstawicielami szkoły prawa natury*. Promotorem pracy był prof. Andrzej Burda, który zaproponował mu asystenturę w ówczesnej Katedrze Pra-

wa Państwowego Wydziału Prawa UMCS. Właśnie w tej Katedrze prof. Andrzej Sylwestrzak rozpoczął pracę naukową i pod kierunkiem prof. Burdy przygotował dysertację doktorską pt. *J.J. Rousseau i G.B. Mably o ustroju Polski w XVIII w.* Obronił ją 29 listopada 1967 r. przed Radą Wydziału Prawa UMCS. Następnie pracując jako adiunkt przygotował rozprawę habilitacyjną, której przedmiot stanowiła struktura aparatu państwowego w ówczesnym konstytucjonalizmie państw Europy Środkowo-Wschodniej i Południowej. Kolokwium habilitacyjne prof. Andrzej Sylwestrzak obronił 26 stycznia 1973 r. przed Radą Wydziału Prawa UMCS. Oprócz pracy naukowej podejmował w tamtym czasie również działalność społeczną: współpracował ze Zrzeszeniem Studentów Polskich (ZSP), był opiekunem poszczególnych roczników studiów, angażował się w przyznawanie pomocy studentom znajdującym się w trudnej sytuacji.

Od 1972 r. prof. Andrzej Sylwestrzak wykładał prawo państwowe, będące odpowiednikiem dzisiejszego prawa konstytucyjnego, w ówczesnej filii UMCS w Rzeszowie. Kilku ówczesnych seminarzystów Profesora zasila dziś kadre Uniwersytetu Rzeszowskiego, a wśród nich można wymienić prof. Stanisława Sagana, obecnego dziekana Wydziału Prawa.

Od 1 października 1973 r. prof. A. Sylwestrzak rozpoczął pracę na nowo powstałym Uniwersytecie Gdańskim – początkowo jako adiunkt w Instytucie Nauk Prawno-Ustrojowych Wydziału Prawa i Administracji, a po roku (od 1 października 1974 r.) na stanowisku docenta. Prowadził tam zajęcia dydaktyczne z prawa konstytucyjnego, historii doktryn politycznych oraz seminaRIA. W latach 1975–1978 pełnił funkcję prodziekana Wydziału ds. studiów stacjonarnych, a w latach 1981–1984 piastował stanowisko dziekana Wydziału. Pod jego kierunkiem zostało przygotowanych kilka doktoratów obronionych na Wydziale Prawa i Administracji UG oraz innych wydziałach Uniwersytetu, m.in. Wydziale Nauk Społecznych.

20 lutego 1989 r. prof. A. Sylwestrzak, mocą uchwały ówczesnej Rady Państwa, otrzymał tytuł profesora nadzwyczajnego. Podstawą wniosku o nadanie tego tytułu były opublikowane rezultaty badań nt. historii Najwyższej Izby Kontroli (NIK). Kilka lat później, 29 lipca 1994 r., Minister Edukacji Narodowej przyznał mu tytuł profesora zwyczajnego. Podstawą wniosku o nominację była obrona trzech kolejnych doktoratów, których promotorem był prof. A. Sylwestrzak, status recenzenta innych doktoratów i habilitacji oraz publikacja trzech monografii na temat polskiej NIK na tle porównawczym.

Po przejściu na emeryturę prof. Donalda Steyera 1 września 1991 r. prof. A. Sylwestrzak objął kierownictwo Katedry Historii Państwa i Prawa Polskiego na Wydziale Prawa i Administracji UG. Po ukończeniu 65 lat sam zdecydował się na emeryturę, przekazując 1 października 2007 r. kierownictwo Katedry prof. Dariuszowi Szpopperowi. Pozostał jednak aktywny naukowo i dydaktycznie: do 30 września 2012 r. nadal pracował w Katedrze w wymiarze pełnego etatu, brał czynny udział w konferencjach naukowych z zakresu prawa konstytucyjnego oraz historii doktryn, wygłaszając referaty oraz zabierając głos w dyskusjach.

Z olsztyńskim środowiskiem naukowym prof. A. Sylwestrzak związał się w 1993 r. Z dniem 1 października podjął pracę w Instytucie Administracji Wyższej Szkole Pedagogicznej w Olsztynie, powołanym w celu prowadzenia zajęć z pracownikami administracji wojewódzkiej, miejskiej, powiatowej i gminnej ówczesnego województwa olsztyńskiego. Studium pomyślane było jako czterosemestralny cykl zajęć, a prof. A. Sylwestrzaka wykladał prawo konstytucyjne. Po dwóch latach Instytut Administracji nieco wzbogacił się kadrowo, w związku z czym decyzją rektora WSP ogłoszono nabór na studia administracyjne stacjonarne, pomyślane jako trzyletni licencjat, i wkrótce rozszerzone o studia zaoczne. Instytut Administracji w ciągu trzech lat zyskał pełną obsadę kadrową oraz pękające w szwach sale studentów stacjonarnych i zaocznych. Jak wspomina Profesor Sylwestrzak, był to czas „swoistego romantyzmu, ponieważ dojazdy do Olsztyna zawsze wzbudzały mój entuzjazm podbudowany entuzjazmem studiującej w Olsztynie młodzieży”.

W wyniku zmian organizacyjnych, po ustanowieniu 1 lutego 1998 r. Instytutu Prawa i Administracji, prof. A. Sylwestrzak został kierownikiem Zakładu Prawa Konstytucyjnego. Po powołaniu rok później Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (UWM), w skład którego weszła też WSP, Profesor kontynuował pracę w Instytucie Prawa i Administracji UWM. Kierował utworzoną w ramach Wydziału Zarządzania i Administracji UWM Katedrą Prawa Konstytucyjnego. Następnie, po utworzeniu 10 lipca 2001 r. Wydziału Prawa i Administracji UWM, przeszedł do nowo utworzonego Wydziału, a wspomnianą Katedrą kierował do roku 2009, kiedy to w wyniku zmian organizacyjnych został kierownikiem Katedry Teorii i Filozofii Prawa i Państwa. Funkcję tę sprawował do 31 lipca 2013 r.

Pod auspicjami prof. A. Sylwestrzak w Olsztynie odbyły się dwie ogólnopolskie konferencje naukowe: Katedra Prawa Konstytucyjnego zorganizowała w dniach 25-27 maja 2002 r. XLIV Ogólnopolską Konferencję Katedr i Zakładów Prawa Konstytucyjnego na temat: „Prawo wyborcze RP i problemy akcesji Polski do UE”, a Katedra Teorii i Filozofii Prawa i Państwa w dniach 19–21 czerwca 2009 r. IV Zjazd Młodych Teoretyków i Filozofów Prawa „Filozofia prawa a praktyka prawnicza”. Pokłosiem obu konferencji były następujące publikacje: *Prawo wyborcze Rzeczypospolitej Polskiej i problemy akcesji Polski do Unii Europejskiej: materiały XLIV Ogólnopolskiej Konferencji Katedr i Zakładów Prawa Konstytucyjnego*, Olsztyn 25–27 kwietnia 2002 r., pod red. Andrzeja Sylwestrzaka (Olsztyn 2003) oraz *Filozofia prawa a praktyka prawnicza*, pod red. A. Orłowskiej, L. Świto i P. Polaczuka (Olsztyn 2010). Ponadto wraz z zespołem olsztyńskim Profesor opublikował zbiór źródeł prawa konstytucyjnego, następnie zaktualizowany i wznawiany.

Profesor A. Sylwestrzak przyczynił się też do rozwoju naukowego kadry olsztyńskiego Wydziału Prawa. Był promotorem 5 prac doktorskich pracowników WPiA UWM:

- Małgorzaty Augustyniak, nt. *Filozofia państwa kooperatywnego Edwarda Abramowskiego*, obronionej 24 czerwca 2004 r. przed Radą Wydziału Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Gdańskiego.
- Stanisława Bułajewskiego, nt. *Rada powiatu jako organ stanowiący i kontrolny w samorządzie III Rzeczypospolitej Polskiej*, obronionej 20 grudnia 2007 r. przed Komisją Rady Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku.
- Dobrochny Ossowskiej-Salamonowicz, nt. *Ochrona danych osobowych w Rzeczypospolitej Polskiej*, obronionej 18 czerwca 2009 r. przed Radą Wydziału Prawa i Administracji UWM.
- Tomasza Majera, nt. *Ministerstwo Administracji Publicznej w Polsce w latach 1944–1950*, obronionej 11 czerwca 2013 r. przed Komisją Rady Wydziału Prawa i Administracji UWM i zatwierdzonej 12 czerwca 2013 r.
- Marcina Kazimierczuka, nt. *Wolność zrzeszania się w związki zawodowe w świetle Konstytucji RP z 1997 r.*, obronionej 20 lutego 2014 r. przed

Komisją Rady Wydziału Prawa i Administracji UWM i zatwierdzonej przez 21 lutego 2014 r.

Ponadto na olsztyńskim Wydziale Prawa odbyła się obrona pracy doktorskiej nt. *Ewolucja aktów ustrojowych i konstytucji państw nordyckich* autorstwa Dominiki Wapińskiej. Promotorem pracy był prof. A. Sylwestrzak, obrona odbyła się przed Komisją Rady Wydziału Prawa i Administracji UWM 15 maja 2014 r. i zatwierdzona 16 maja 2014 r.

Profesor recenzował też trzy prace doktorskie obronione na przed Radą Wydziału Prawa i Administracji UWM:

- Agnieszki Jasińskiej, nt. *Konstytucyjna zasada prawnej ochrony życia a praktyka jej stosowania*, przygotowana pod kierunkiem prof. M. Chmaja w Katedrze Prawa Konstytucyjnego UWM. Obrona dysertacji miała miejsce 17 grudnia 2009 r.
- Marii Bosak, nt. *Status prawny młodych pracowników*, przygotowana pod kierunkiem prof. S. Sagana. Obrona rozprawy nastąpiła 2 czerwca 2011 r.
- Piotra Zientarskiego, nt. *Organizacja wewnętrzna Senatu RP. Studium prawnoustrojowe*. Obrona dysertacji odbyła się 29 września 2010 r.

Należy podkreślić, że prof. A. Sylwestrzak cieszył się dużą sympatią środowiska olsztyńskich studentów. Prowadzone przez niego seminaria były nadzwyczaj popularne. U Profesora obroniło się, uzyskując stopień magistra prawa lub administracji, ponad 300 osób pracujących dzisiaj na odpowiedzialnych stanowiskach w administracji państwowej i samorządowej. Dużą frekwencję cieszyły się też wykłady Profesora prowadzone z przedmiotów: prawo konstytucyjne, historia doktryn polityczno-prawnych oraz traktaty liżbońskie.

Profesor A. Sylwestrzak, choć nie pracuje już na Wydziale Prawa i Administracji UWM, utrzymuje kontakt z olsztyńskim środowiskiem naukowym. Nadal, choć już w środowisku elbląskim, prowadzi aktywną działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną. Jako emerytowany profesor zwyczajny pracuje na dwóch uczelniach wyższych. W Elbląskiej Uczelni Humanistyczno-Ekonomicznej kieruje Katedrą Prawa Konstytucyjnego oraz pełni funkcję dziekana Wydziału Administracji i Nauk Społecznych. Czynnie uczestniczy w konferencjach i spotkaniach naukowych, opiekuje się młodszą kadrą akademicką, promując doktorów. Co cieszy, mile wspomina środowisko olsztyńskie. Twierdzi, że jeżdżąc do Elbląga, zawsze patrzy tęsknym wzrokiem w kierunku Olsztyna, gdzie minęło ponad dwadzieścia chyba najlepszych lat Jego życia.

Należy podkreślić, że przez cały okres swej aktywności naukowo-dydaktycznej prof. A. Sylwestrzak prowadził działalność pozauniwersytecką. Działiał w komisji przy Prezesie Najwyższej Izby Kontroli (NIK), przygotowując projekt ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o NIK, a następnie pod rządem tej ustawy wchodził w latach 1995–1998 w skład Kolegium tego organu.

Reasumując, godzi się wskazać, że w ciągu całej swojej działalności naukowej i dydaktycznej prof. A. Sylwestrzak wypromował 15 doktorów, był recenzentem w 18 przewodach habilitacyjnych, kilku przewodach o nadanie tytułu profesorskiego, tytułu doktora honoris causa i 21 przewodach doktorskich. W dalszym ciągu kieruje przygotowaniem sześciu doktoratów. Profesor napisał 12 monografii, ponad 150 artykułów i studiów, tyleż samo recenzji i polemik. Szczególnym powodzeniem cieszy się *Historia doktryn politycznych i prawnych* wydawana poprzednio przez PWN, a obecnie wznawiana przez LexisNexis. W 2013 r. po kolejnych modyfikacjach ukazało się wydanie dziewiąte, a w przygotowaniu jest wydanie dziesiąte tego podręcznika.

Prywatnie Profesor jest ojcem dwóch córek oraz dziadkiem. Córka Anna pracuje w Katedrze Prawa Cywilnego Wydziału Prawa i Administracji UG na stanowisku adiunkta, młodsza Małgorzata ukończyła polonistykę na UG, a obecnie studiuje romanistykę na Uniwersytecie w Brukseli.

Profesor A. Sylwestrzak najchętniej wypoczywa na łonie natury, lubi nie tylko dalekie podróże, ale też wycieczki rowerowe i spływy kajakowe. Jest melomanem, a szczególnie ceni kompozycje Czajkowskiego i Musorgskiego oraz klasyczną muzykę niemiecką.

*Oprac. Stanisław Pikulski
Anna Korzeniewska-Lasota*